

Notat

Katalog over mulige indsatser for borgere med grønlandsk baggrund i udsatte positioner

På baggrund af bestilling fra Socialudvalget på en opfølgende sag vedrørende grønlandere i udsatte positioner, beskriver Socialforvaltningen i nærværende notat forslag til indsatser for grønlandere i udsatte positioner i København.

Forslagene er opdelt efter, om de kan igangsættes inden for den eksisterende økonomiske ramme, eller om de kræver afsættelse af nye midler. Ligeledes beskrives indsatsforslagenes skalerbarhed. Hver indsats er baseret på ønsker fra civilsamfundet, kombineret med de temaer og fokuspunkter, som socialudvalget har haft for området i 2023.

Hvert indsatsforslag beskrives kort, og der gives grove overslag over en økonomisk ramme samt skalerbarhed.

Indsatser inden for eksisterende økonomiske ramme

Forslagene til indsatser i dette afsnit vurderes umiddelbart at kunne igangsættes inden for eksisterende økonomiske ramme.

1. Investering i civilsamfundet

Civilsamfundsindsatser kan være med til at udfylde en unik social rolle for målgruppen. Opdyrkelsen af sociale fællesskaber er en af civilsamfundets særlige styrker, og civilsamfundsorganisationerne ønsker, at kommunen ikke selv etablerer indsatser, som civilsamfundet ville klare bedre. Tilbud om samvær i naturen, eller andre fællesskabsopbyggende initiativer kan fx placeres i civilsamfundet med støtte fra kommunen. I understøttelsen af civilsamfundsinitiativer for målgruppen kan § 18 midlerne til støtte til frivilligt socialt arbejde benyttes til at finansiere enkeltstående projekter for målgruppen. Civilsamfundsorganisationerne påpeger dog, at det er væsentligt, at der er fokus på permanente løsninger frem for puljer med udløb og enkeltstående projekter, hvis indsatserne skal medføre varige forandringer.

Økonomi

Indsatsen kræver ikke yderligere finansiering, da § 18-puljen i forvejen er finansieret med et beløb på 14,3 mio. kr. (til uddeling i 2024). Forvaltningen kan oplyse, at der i uddelingen af § 18-midler til brug i 2024 blev bevilget støtte til fire projekter, der retter sig særligt mod målgruppen grønlandere i udsatte positioner. Det drejer sig om 1) Reden København, der modtog en 2-årig bevilling på 220.000 kr., 2) SydhavnsCompaniet, der modtog en 2-årig bevilling på 54.000 kr. og 3) Kirkens Korshærs tilbud Fedtekælderens aktiviteter målrettet målgruppen, der modtog en 3-årig bevilling på 190.000 kr. 4) SydhavnsCompaniet og Settlementet der modtog en 2-årig bevilling på 130.000 kr.

I alt blev der således bevilget 594.000 kr. fra § 18-puljen 2023 til indsatser særligt til målgruppen til brug i året 2024. Det vil være muligt at reservere en andel af puljen til projekter og sociale tilbud, der støtter grønlandere i udsatte positioner i København til nyuddeling i puljen for fremtidige uddelinger, som forvaltningen foreslog udvalget i Kriteriesagen for uddeling af § 18-midler for 2020 (på udvalgsmødet den 20. marts 2019). Kriterierne for § 18-puljen blev senest evalueret og godkendt af Socialudvalget den 15. marts 2023. De nuværende kriterier er som udgangspunkt gældende for resten af udvalgsperioden, men Socialudvalget kan vælge at drøfte og justere kriterierne forud for § 18-ansøgningsrunden i 2025.

Yderligere er der en række fonde og puljer som civilsamfundsorganisationerne kan ansøge. Der findes f.eks. puljer i Social- og Boligstyrelsen såsom PUF (Puljen til frivilligt socialt arbejde) på 51,3 mio. kr. Herudover kan nævnes Velux fonden til sociale indsatser med ansøgningsfrist den 1. august 2024 kl. 12.00. Projekternes formål skal være udvikling af sociale indsatser, der kan få flere med i fællesskaber.

2. Understøttelse af peer netværk

Socialforvaltningen kan opfordre til oprettelsen af et peer-netværk, hvor grønlandske borgere, som har etableret sig i Danmark, støtter nyankomne grønlandere. Dette kunne eksempelvis foregå via Det Grønlandske Hus samt andre civilsamfundsorganisationer, som har kontakt med målgruppen. Et peer-netværk kan være med til at forebygge, at nyankomne grønlandere havner i socialt udsatte positioner, samt stå for at etablere sociale netværk for de nyankomne.

Økonomi

Indsatsen vil eventuelt kunne oprettes via § 18 midler, jf. ovenfor. Yderligere er der en række fonde som civilsamfundsorganisationerne kan ansøge jf. ovenfor.

Indsatser, der kræver tilføjelse af ressourcer

Forslagene til indsatser i dette afsnit relaterer sig til forslag som vurderes at kræve en tilføjelse af ressourcer. Det bemærkes, at standardprisen for et årsværk i Socialforvaltningen er 0,6 mio. kr.

3. Støttekontaktperson-ordning

Støttekontaktpersoner med kendskab til grønlandsk kultur og sprog. Der er mange nyankomne unge grønlandske borgere, som ikke lykkes med at udfolde deres potentiale, da de kan have svært ved at navigere i det danske samfund. Det er Socialforvaltningens erfaring, at disse personer ofte bliver en del af miljøet på Sundholm og derigennem risikerer at komme i en udsat position. Her kan støttekontaktpersoner forankret i Socialforvaltningen understøtte borgerne i deres individuelle behov og bidrage med socialfaglig støtte og vejledning, eventuelt med brobygning til beskæftigelsesindsatser ol. Formålet med denne indsats er at forebygge, at borgere i målgruppen ender i tiltagende udsathed vha. tidlig støtte og rådgivning.

Økonomi og skalerbarhed

Indsatsen med støttekontaktpersoner vil kræve minimum tre fuldtidsansatte svarede til tre årsværk.

4. Genindførelse af ICM-projektet målrettet borgere med grønlandsk baggrund

Obs.: Socialforvaltningen påtænker at ansøge om midler til ICM-støtte til udsatte unge med grønlandsk baggrund i hjemløshed eller i risiko herfor gennem ansøgningspulje vedtaget ifm. aftalen om udmøntning af SSA-reserven 2025-2028.

Der har tidligere været ansat en socialfaglig medarbejder samt været allokert en halv projektleder til at varetage en helhedsorienteret og håndholdt støtte særligt målrettet borgere med grønlandsk baggrund i socialt udsatte positioner. Indsatsen var baseret på den socialfaglige metode ICM (Intensive Case Management) og satspuljefinansieret (bevilget ca. 3 mio. kr. i 2019-2021 fra Den Sociale Investeringspulje i Socialstyrelsen). Denne indsats havde ifølge civilsamfundsorganisationerne en positiv indvirkning på borgerne og ønskes af civilsamfundsorganisationerne genoprettet. Hvis Socialudvalget beslutter at bestille budgetnotat på en genindførelse af ICM-projektet, er det Hjemløseenhedens vurdering, at det er nødvendigt at have minimum to socialfaglige medarbejdere ansat, gerne forankret under tilsvarende bostøtte/Housing First grupper, for at kunne opretholde faglig udvikling og sparring. Ligeledes er det væsentligt at genoprette Housing First tilgangen i projektet, så den boligsociale anvisning prioriterer at anvise deltagende borgere til en bolig.

Økonomi og skalerbarhed

Baseret på den tidligere satspuljefinansiering samt udvidelsen med én socialfaglig medarbejder som anbefalet af Hjemløseenheden, vil indsatsen koste minimum 1,2 mio. kr. pr. år ved to fuldtidsansatte. Hvis der fx udvides med yderligere en medarbejder, vil omkostningerne stige tilsvarende.

5. Fremskudt socialfagligt personale på civilsamfundstilbud

Budgetforslag udarbejdet og finansieret ifm. Budget 2024: SO47

Borgercenter Voksne er i færd med at ansætte 2 sagsbehandlere til denne indsats, som blev vedtaget ifm. budget 2024. Der er fundet de relevante ledere der skal stå for indsatsen samt afholdt møder med civilsamfundsorganisationer mhp. at finde de rette lokationer for indsatsen. Det forventes, at indsatsen starter op i løbet af juni måned.

6. Oplysningskampagne om forhold vedr. flytning fra Grønland til Danmark

Oplysningskampagne om forholdene, tilværelsen, udfordringer og muligheder i Danmark til grønlændere, som overvejer at flytte til Danmark. Formålet er, at borgere ikke selv skal opsøge viden, men at oplysning skal ske gennem en bredere kampagne fx gennem anvendte medier i Grønland såsom KNR. Ud over det socialfaglige samarbejdsområde om oplysning til nyankomne grønlandske borgere i København, som Socialudvalget d. 15. marts 2023 besluttede skulle indgå i en kommende venskabsbysaftale mellem Københavns Kommune og Kommuneqarfik Sermersooq, så vil det være gavnligt at oplyse grønlandske borgere om forholdene i Danmark inden afrejse. Kampagnen kan fungere som tillæg til og/eller fremhævelse af informationsiden kenddanmark.dk, som Det Grønlandske Hus har udarbejdet og løbende opdaterer med information om vilkår vedr. eksempelvis bolig, jobsøgning, uddannelse mm. Hjemmesiden er i 2022 blevet oversat til grønlandsk.

Økonomi og skalerbarhed

Oplysningskampagnen kan fx varetages af et eksternt bureau. Priser for en sådan kampagne vil kunne indhentes, såfremt Socialudvalget ønsker det.

7. Opkvalificering af socialfagligt personale inden for grønlandsk sprog og kultur

Budgetforslag udarbejdet men ikke finansieret ifm. Budget 2024: SO48.

Budgetforslaget blev genbestilt men ikke finansieret ifm. Budget 2025: SO63.

Der er på nuværende tidspunkt en mangel på grønlandsktalende socialfagligt personale, heriblandt rusmiddelbehandlere. En del af dette problem kan afhjælpes vha. en opkvalificering af personale, således at de har kendskab til målgruppens kultur og sprog. Viden om grønlandsk kultur kan også være afgørende ift. fremgangsmåde/metodevalg i arbejdet med målgruppen.

Herudover er der et behov for at medarbejdere, der er i kontakt med Grønlandske tilflyttere, har viden om de mulige traumer, som målgruppen kan have, og kan tage dette i betragtning mhp. henvisning til psykiatrien eller til psykologhjælp gennem henvisning fra alm. praktiserende læger. Formålet med denne indsats er at hjælpe borgere i målgruppen bedst muligt i de eksisterende tilbud i Socialforvaltningen.

Center for Alkohol- og stofbehandling har tidligere haft en medarbejder ansat med grønlandsk baggrund, og to medarbejdere har været på sprogkursus. Det er dog fortsat en udfordring at rekvirere medarbejdere med kendskab til grønlandsk sprog og kultur, hvorfor det kan være en mulighed at oprette et kursus til formålet fx i samarbejde med Det Grønlandske Hus og Grønlands Universitet Ilisimatusarfik. Et opkvalificerende kursusforløb bør indeholde Grønlandsk kulturforståelse, herunder hvordan man kommunikerer med borgere med grønlandsk baggrund, det grønlandske samfund, samt en kort introduktion til det grønlandske sprog/kropssprog.

Opkvalificeringen kan også være relevant i arbejdet på familiebehandlings-/anbringelsesområdet, særligt ifm. børnefaglige undersøgelser jf. Servicelovens §50.

Indsatsen kan også tænkes ind i forslag om praktikforløb/udvekslingsophold for socialfaglige medarbejdere på tværs af Københavns Kommune og Kommuneqarfik Sermersooq, der kører i sporet vedr. etablering af et formelt venskabsbysamarbejde og lægger op til faglig sparring og gensidig læring mhp. at fremme redskaber til at takle udfordringer med forskellige kulturforståelser og sproglige udfordringer. Der er i Grønland store sprogforskelle mellem øst og vest, og Københavns Kommune kan lære af, hvordan sprogudfordringerne løses internt i Grønland.

Det bemærkes, at Socialforvaltningen i samarbejde med flere private aktører på området i 2021 udarbejdede pjecen "Samarbejde med udsatte mennesker med grønlandsk baggrund". Pjecen fungerer som et socialfagligt værktøj målrettet medarbejdere, som i deres arbejde møder borgere med grønlandsk baggrund eksempelvis på et botilbud, jobcentret, en rusmiddelbehandlingsenhed, Hjemløseenheden eller hospitalsvæsenet, hvor sprog- og kulturforståelse ofte udgør væsentlige barrierer i mødet mellem den udsatte borger med grønlandsk baggrund og det offentlige system. Pjecen bidrager med enkle greb og tips i arbejdet med udsatte borgere fra Grønland i det offentlige. Midlerne, der blev brugt til udarbejdelsen af pjecen, blev forinden da tilbudt til Udsatterådet som en finansieringskilde til en kortlægning af socialt udsatte grønlændere i København. Udsatterådet afviste dette på den baggrund, at det ville betyde en nedskalering af det kortlægningsprojekt som rådet oprindeligt havde sat sig for. Udsatterådet søgte derefter at få finansieret kortlægningen politisk ifm. overførselssagen 2020/2021, men sagen blev ikke løftet politisk.

Økonomi og skalerbarhed

I det fremsatte budgetforslag blev der fremsat et budget på 650 t.kr. som samlet pris for oprettelse af kursus, frikøb af medarbejdertimer til deltagelse i kursus samt genoptryk af pjece.

8. Udgående korps på tværs af kommunale- og civilsamfundstilbud

Et udgående korps/enhed bestående af medarbejdere, der er specialiserede og har sammensatte kompetencer og viden om grønlandsk sprog og kultur. Korpset foreslås forankret under Hjemløseenheden. I samarbejde med fx Det Grønlandske Hus kan korpset levere kultur og tolkebistand samt socialfaglig viden i mødet med borgere med grønlandsk baggrund. Denne støtte kan leveres inden for Socialforvaltningens område, men også i kontakten med andre forvaltninger, alt efter størrelsen på korpset. Korpset kan være en støtte til forskellige forvaltninger, som kan tilkaldes ifm. møder med borgere med grønlandsk baggrund. Særligt relevant vil det være, at korpset understøtter eksisterende opsøgende indsatser i fx hjemløseenheden, således at ressourcer og kompetencer øges i kontakten med grønlandere i udsatte positioner.

Økonomi og skalerbarhed

Indsatsen vil kræve minimum tre fuldtidsansatte medarbejdere, men kan skaleres op til seks fuldtidsansatte.